

MUSEUM DE KOPEREN KNOP

het cultureel en historisch centrum in de ablasserwaard

KLOMPENPADROUTE RONDJE GIESSEN-NIEUWKERK

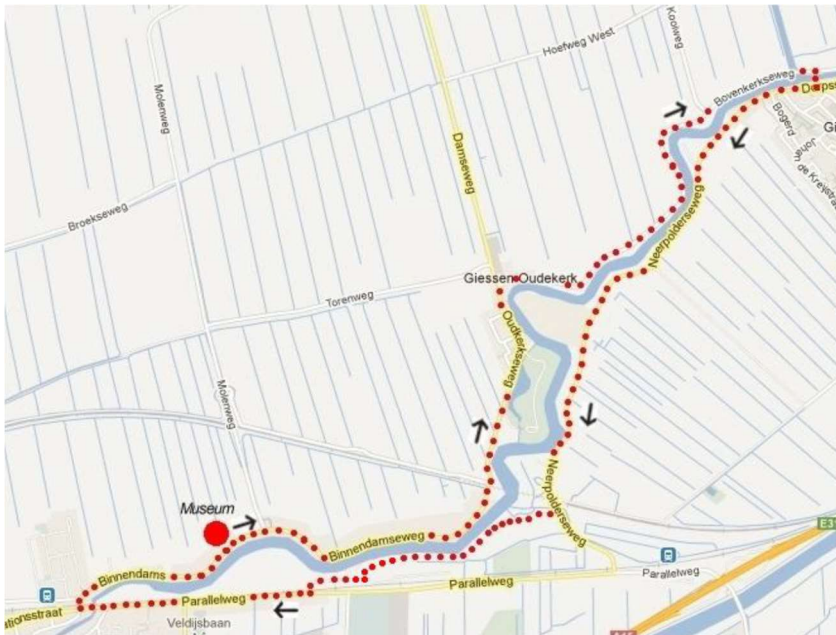
Klompengpaden zijn oude wandelpaden in een agrarisch cultuurlandschap. Oorspronkelijk onverhard van boerderij naar boerderij, door de weilanden. Vaste routes, die doordat ze veel werden gelopen zichtbaar werden in het landschap. Anno nu zijn er overal veelal verharde wegen en rest alleen nog het agrarische cultuurlandschap, dat aan de oude klompengpaden herinnert.

Vertrek vanaf De Koperen Knop en ga linksaf, Binnendams.

- ❖ De naast elkaar gebouwde boerderijen Binnendams 4 en 6 zijn in vorige eeuwen lange tijd in het bezit geweest van dezelfde eigenaar. Ze waren afwisselend in gebruik als boerderij en als schuur. Vermoed wordt dat de grote haardschouw van De Koperen Knop afkomstig is uit deze naastgelegen boerderij. Vooral toen de boerderijen nog van hout waren was de levensduur vrij kort. Elke veertig jaar moest er worden herbouwd.
- ❖ Zodra u in de gemeente Giessenlanden bent, ziet u links een dubbel woonhuis (Binnendamsweg 100-98), met daarop de naam 'de donkere boom'. Aan de bouwstijl is goed te zien dat dit complex in de jaren dertig van de vorige eeuw is gebouwd. Het is aardig dat er op dit moment weer veel in die van de Amsterdamse school afgeleide bouwstijl wordt gebouwd.

'De Verkeerde Wereld'

Deze route is beschikbaar gesteld door:

Tijd voor een andere bank?

De Langendam Hypotheken & Verzekeringen
 Peulenstraat 247
 3371 AM Hardinxveld-Giessendam
 T 0184-615156
 E info@delangendam.nl
 I www.delangendam.nl

Wij zijn uw bank.

RegioBank

Zelfstandig Adviseur

Bij de Molenweg (links) gaat u rechtdoor: Binnendamseweg.

- ❖ Op het adres Binnendamseweg 53 (rechts) ziet u een boerderij genaamd 'de verkeerde wereld'. Deze boerderij staat met het woongedeelte aan de rivier en is dus in de richting van de Giessen gebouwd, waardoor de schuur aan de weg staat. Dit stamt uit de tijd dat alle vervoer over de Giessen plaatsvond. Binnendijs gebouwe boerderijen stonden vanzelf met het woongedeelte in de richting van de Giessen.
- ❖ De weg waarop u loopt ligt hoger dan het land aan de linker zijde. U loopt dan ook op de noordelijke Giessendijk, die ervoor moet zorgen dat de Giessen binnen haar oevers blijft en dat de Alblasserwaard niet onder water loopt. Nu lijkt dat niet meer zo'n probleem, maar vroeger toen de afwatering allemaal nog niet zo geweldig was geregeld, was dit wel een grote zorg voor de bewoners van de streek. Bovendien stond de Giessen tot 1902 niet in open verbinding met de rivier de Merwede, waar bij Giessendam een dam was aangelegd om het vloedwater buiten te kunnen houden.
- ❖ In eerste instantie werden er aan de slingerende weg alleen maar binnendijs boerderijen gebouwd. Elke boerderij bezat ook een overtuin, tussen de weg en de Giessen. Dat was heel belangrijk, want via die stukjes overtuin kon iedereen zijn materialen aanvoeren en zijn producten afvoeren. Die werden aan- en afgevoerd over de Giessen, waar ze tot 1902 bij Giessendam over de dijk moesten worden gedragen.
- ❖ U treft hier originele lintbebouwing aan. Alle huizen staan in een lint langs de Giessen en de weg gebouwd. De weg op de dijk waar u loopt, is ontstaan doordat de mensen van boerderij naar boerderij een (klompen)pad maakten. Die zijn later met elkaar verbonden en vormden toen een weg.
- ❖ Rechts op Binnendamseweg 12 staat een huis met een opvallend puntdak. Dat behoort tot de Amsterdamse School. In de omgeving staan nog enkele restanten van boerderijen, maar er zijn ook veel nieuwe huizen gebouwd, die van alle gemakken zijn voorzien. Wonen aan de Giessen is aantrekkelijk en gevreesd wordt dat over een aantal jaren er geen enkel zicht meer is op de Giessen, omdat alle stukken zijn volgebouwd.
- ❖ Een stukje verderop ziet u zowel rechts als links moderne bebouwing. De villa's die u rechts ziet, staan in een gebied dat de naam de Klovee draagt. Hier was eertijds een grote uiterwaard langs de Giessen, die in de winter vaak onder water stond. Er groeide vooral veel riet en het was een eldorado voor vogels en insecten.

ontwikkelde zich een winkelnering, zoals melkboer en groenteboer, waarbij de eigenaren zelf hun negotie aan de man gingen brengen.

U blijft de spoorlijn volgen en gaat bij de kruising rechtsaf de spoorlijn over en direct daarna weer rechts Binnendams in.

- ❖ Bij de spoorwegovergang ziet u links en rechts relatief nieuwe bebouwing. Deze is van na de Tweede Wereldoorlog, nadat deze omgeving door een bombardement was verwoest.
- ❖ Het huis op nummer 75 (rechts) heet 'De Gieser Wildeman'. Boven de deur ziet u een ingemetseld peertje. Deze stooftpeer is geteeld door een kweker uit Noordeloos, zo'n 10 km verderop. Toen deze peer op de toenmalige veiling in Gorinchem werd aangeboden, moest de peer een naam hebben en werd genoemd naar de plek waar de boomgaard lag, aan de Giessen en naar de kweker, die Wildeman heette.
- ❖ De boerderij op nummer 26 (links) is een aantal jaren terug gerestaureerd. Deze was toen zo vervallen dat de boerderij van de grond af aan moest worden gebouwd. Een paar jaar daarna brak er brand uit en in één nacht grotendeels in vlammen opgegaan. Na enkele jaren als ruïne te hebben gefunctioneerd is het pand inmiddels weer herbouwd.
- ❖ Even verderop staat weer een groepje boerderijen. Huisnummer 16 heeft nog een originele overtuin. Die waren er bij alle binnendijs staande boerderijen. Ze werden gebruikt als overslagplaats als er goederen over de Giessen vervoerd moesten worden. Het aardige van deze boerderij is ook dat er goed te zien is dat de boerderij veel ouder is dan het er aan vast gebouwde renteniershuis. Vroeger werden bij de boerderijen renteniershuizen gebouwd waarin de ouders trokken, als de kinderen de boerderij overnamen.
- ❖ De dan volgende boerderij links is inmiddels opgedeeld in twee woningen. De gevel aan de oostkant (nabij de ernaast staande woningengroep) is enkele malen aangepast. Een grondige restauratie zou het pand goed doen.

U bent weer terug bij het museum.

Museum De Koperen Knop ▪ Binnendams 6 ▪ 3373 AD Hardinxveld-Giessendam
0184-611366 ▪ www.koperenknop.nl ▪ koperenknop@planet.nl ▪ lengte 10,5 km

- ❖ U loopt hier langs de Giessen over de Achterdijk, de achterste dijk van de polder Neder-Hardinxveld. In tegenstelling tot de meeste dijken is deze nooit verhard en is in feite ook een klompenpad. De natuur heeft hier ondanks dat er door menselijke beïnvloeding al veel is veranderd, nog zijn oorspronkelijke functie: u laten genieten van wat u onderweg tegenkomt. Rechts treft u percelen aan die in gebruik zijn voor recreatie en links akkers of stukken weiland. Ze worden gehuurd of gepacht om er groenten en aardappels te telen of om er kleinvee op te laten grazen.
- ❖ Aan het einde van de dijk moet u naar links, tussen de moestuinen door, naar een oud spoorwegemplacement. Hier staan enkele bedrijfsloodsen. Hier stond ooit het station van Giessendam en Hardinxveld. Dat lag precies in het midden tussen de kernen van deze beide dorpen. Dat station zag er precies zo uit als dat van Sliedrecht en Leerdam. Die zijn allebei nog in gebruik, niet meer als station, maar als restaurant. Iets ten westen van dit oude station stond een goederenloods, waar het altijd een drukte van belang was. Toen de Spoorwegen vernamen dat er een verzoek zou komen om deze goederenloods op de monumentenlijst te plaatsen, is er direct opdracht gegeven deze te slopen. Naast de loods was een groot kolendepot, waar alle kolenboeren in de buurt gebruik van maakten.

Aan het eind van het pad komt u bij een paar huizen. U loopt naar links langs de moestuinen naar een hogere brede dijk. U vervolgt uw weg en komt bij de spoorwegovergang. Daar gaat u rechts de Parallelweg op.

- ❖ U loopt op de Parallelweg, parallel aan de Betuwelijn, de treinverbinding Dordrecht-Geldermalsen, aangelegd tussen 1880-1885 als verbinding tussen Dordrecht en de Betuwe. Links tussen de bebouwing door hoort u het verkeer van Rijksweg A15.

- ❖ De Parallelweg is in 1880-85 aangelegd om het station van Giessendam en Hardinxveld te kunnen bereiken. Aan de zuidkant ervan verzeen verschillende kleine boerderijtjes, waarvan er nog enkele over zijn. Op die boerderijtjes

- ❖ Aan de overkant van de Giessen ligt het Oudekerkse Bos, op het grondgebied van Giessen-Nieuw-kerk. Het verhaal gaat dat hier ergens op de bodem van de Gies-sen een kerkklok ligt. In de tach-tigjarige oorlog moesten alle ge-meenten hun kerkklokken inleve-ren, die zouden worden omgesmolten tot kanonnen. De inwo-ners van Giessen-Oudekerk had-den echter een plan. Ze wilden de klok verstoppin in het Oudekerk-se Bos. Maar toen de klok over het ijs naar de andere kant werd versleept zakte deze door het ijs. Oude bewoners wisten te ver-tellen dat die klok ook onder water kon luiden... Zo kent Gies-sen-Oudekerk nog meer mooie verhalen.

- ❖ Op de Giessen-Oudekerkse Buurt speelde zich vroeger het hele maatschappelijke leven af, rond de kerk waar vroeger de school naast stond. Er is een café en iets verderop was het rechthuis. Ook was er een smederij. Toen deze weg moest is de hele inventaris hiervan overgebracht naar een replica, die achter Museum De Koperen Knop is gebouwd.

U houdt hier rechts aan en passeert de kerk van Giessen-Oudekerk. U gaat dan de Bovenkerkseweg op.

- ❖ De kerk van Giessen-Oudekerk is van oorsprong een parochiekerk, van waaruit kerken ten noorden van de Giessen werden gesticht. Het is een middeleeuwse kerk, waar aan de oostkant een koor was. Kerken werden vroeger altijd in exact dezelfde richting gebouwd, met het koor op het oosten, richting Jeruzalem. De toren van de kerk is eigendom van de Gemeente Giessenlanden. Het is een zogenaamde moeder en kind toren, een grote toren met een aangebouwd klein torentje. Alle kerktorens zijn van oorsprong eigendom van de burgerlijke overheid, omdat die ze nodig had in tijden van rampen en bij brand. Via de kerktorens en molens werden de mensen in de omgeving gewaarschuwd of opgeroepen. Het torenuurwerk functioneerde eeuwen achtereen als ieders horloge.
- ❖ Naast de kerk ziet u het gebouw 'De Oude School', de vroegere lagere school van Giessen-Oudekerk. Het gebouw is een aantal jaren terug gerenoveerd en nu in gebruik als ontmoetingscentrum.

Tussen de kerk en De Oude School zijn in het straatwerk de contouren van het oude kerkkoor zichtbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat de kerk vroeger een stuk groter is geweest. Na de reformatie werd het koor steeds minder gebruikt en is uiteindelijk gesloopt.

- ❖ Bij huisnummer 6 (links) ziet u een volledig gerenoveerde en gerestaureerde oude boerderij. U komt op uw tocht nog meer mooie boerderijen tegen, die een nieuwe functie hebben gekregen als woonhuis. Er zijn er echter ook veel gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. Nabij een scherpe bocht naar links staat een groep nieuwe villa's. Hier stond een boerderij met stallen en gieropslag. Deze boerderij is verplaatst naar een terrein met moderne bebouwing aan een ruilverkavelingsweg.

Ga bij de T-splitsing met de Kooiweg rechtdoor.

- ❖ Direct nadat u het dorp Giessenburg binnenkomt, ziet u aan uw linkerhand dagboerderij De Hoeff met een Klaver 4 op het hoofgebouw. Hier verblijven overdag mensen van Syndion, een instelling voor dienstverlening en ondersteuning aan mensen met een beperking. Deze mensen onderhouden onder begeleiding onder meer de groententuin en verkopen de producten hier-van in het winkeltje op het terrein. In de zomer is er tevens een terrasje waar iets gedronken kan worden.

U rijdt nog even rechtdoor, de brug over.

- ❖ Als u op de brug naar links kijkt, ziet u de Peursumse vliet, die in de middeleeuwen is gegraven om het overtollige Giessenwater af te kunnen voeren en overstromingen van het gebied te voorkomen.

Links voor u staat een modern appartementencomplex, dat is gebouwd binnen de contouren van de hier destijds staande grote boerderij. Dergelijke in de streek passende bebouwing komt er steeds meer in de Alblasserwaard en kan worden gezien als een verfraaiing van de streek.

Hierna gaat u rechtsaf de brug over en direct daarna weer rechtsaf de Dorpsstraat in.

- ❖ Als u in de Dorpsstraat achterom kijkt, ziet u de toren van de Hervormde kerk van Giessen-Nieuwkerk. Ook deze kerk is bijzonder en heeft een mooi interieur. Wat er destijds aan nieuw bij is gebouwd verstoort het totaalbeeld was, maar dit wordt weer goedge maakt door de laatste aanbouw langs de Dorpsstraat, die geheel in oude stijl is uitgevoerd.

U bent nu in de winkelstraat van Giessenburg en ziet direct links Cafeteria 't Centrum waar u eventueel iets kunt drinken en eten.

Blijf deze weg rechtdoor volgen.

- ❖ Links en rechts wisselen oude veelal gerenoveerde boerderijen en nieuwbouw elkaar af. Wat verderop vindt u de nieuwbouwwijk De Meanderhof. Hier stond vroeger een grote zuivelfabriek, genaamd De Samenwerking.

Op de T-splitsing met de H.P. Olivierweg houdt u rechts aan.

- ❖ U heeft ook hier regelmatig zicht op de rivier de Giessen. De huidige functie van de rivier is die van waterafvoer. Daarnaast wordt het belang voor de recreatievaart steeds groter. In de zomer treft u er dan ook veel pleziervaart aan.

- ❖ Bij 72b ziet u de 'Giessenhof', een park met recreatiewoningen. Dit bevindt zich op het terrein van het Oudekerkse Bos. Even verderop is de 'Bilderhof', eveneens een park met recreatiewoningen. Hier tegenover komt de Betuweroute boven de grond.

Diverse van de hier aanwezige recreatiewoningen worden permanent bewoond. De overheid verzet zich hier echter in een aantal gevallen tegen. Zo is er op landelijk gebied al jaren een discussie gaande of permanente bewoning van huizen die zijn bedoeld voor tijdelijk verblijf wel is toegestaan.

Direct na de Bilderhof gaat u na woning nummer 112 (zie het nummer op de brievenbus) rechtsaf het wandelpad op, de Achterdijk.